ज्ञानविज्ञानयोर्नैपुणंनिष्ठाम् सूर्यवत्समोभूत्वा ॥ ८ ॥ एतन्निष्ठाप्राप्युपायमाह प्रत्यक्षेणेति यदाद्यंतवत् द्वैतंतदसदितिज्ञात्वानिःसंगोविचरेत् आद्यं तवत्त्वेप्रमाणानि प्रत्यक्षेणघटादि अनुमानेनसावयवत्वेनदृश्यंपृथिव्यादि निगमेनाप्रत्यक्षमाकाशादि आत्मसंविदास्वानुभवेनसर्वंदृश्यमाद्यंत वदसच्चेतिज्ञात्वा निःसंगःतदासक्तिशून्यः ॥ ९ ॥ ननुयद्यात्मसंविदासर्वंदृश्यमसदित्युच्यते तर्ह्यात्मास्वप्रकाशोदेहादिर्द्वैतंचजडमित्युक्तंस्यात् त थाचसंसारेप्रतिभासोनघटेतइतिचोदयति अनात्मसदृशोःजडाजडयोःअत्रहेतुः द्रष्टृदृश्ययोर्माभूत् द्वयोरपितत्राह उपलभ्यतइति ॥ १० ॥ एतत्प पंचयति आत्मेति अव्ययत्वादिपंचविशेषणैर्नाशादिरागादिपुण्यापुण्याज्ञानपरिच्छेदानामसंभवंदर्शयति हेतुहेतुमत्त्वंतुयथेष्टम् अचिज्जडःअयं भावः यथैवाग्निदारुणोर्भेदेनानुपलंभेऽपिदारुप्रकाश्यमेवाग्निश्चप्रकाशकः तथादेहात्मनोरपि नसंसृतिस्तयोरन्यतरस्यापिघटतइति ॥ ११ ॥ स

एतद्विद्वान्मदुदितंज्ञानविज्ञाननैपुणम् ॥ ननिंदतिनचस्तौतिलोकेचरतिसूर्यवत् ॥ ८ ॥ प्रत्यक्षेनानुमानेन निगमेनात्मसंविदा ॥ आद्यंतवदसज्ज्ञात्वानिःसंगोविचरेदिह ॥ ९ ॥ उद्धवउवाच नैवात्मनोनदेहस्यसं स्तृतिर्द्रष्टृदृश्ययोः ॥ अनात्मसदृशोरीशकस्यस्यादुपलभ्यते ॥ १० ॥ आत्माऽव्ययोऽगुणःशुद्धःस्वयंज्योतिर नावृतः ॥ अग्निवद्दारुवदचिद्देहःकस्येहसंस्तृतिः ॥ ११ ॥ श्रीभगवानुवाच यावद्देहेंद्रियप्राणैरात्म नःसंनिकर्षणम् ॥ संसारःफलवांस्तावदपार्थोऽप्यविवेकिनः ॥ १२ ॥ अर्थेह्यविद्यमानेऽपिसंसृतिर्ननिव र्तते ॥ ध्यायतोविषयानस्यस्वप्नेनर्थागमोयथा ॥ १३ ॥ यथाह्यप्रतिबुद्धस्यप्रस्वापोबह्वनर्थभृत् ॥ सएव प्रतिबुद्धस्यनवैमोहायकल्पते ॥ १४ ॥

त्यंतथाऽप्युभयोरेवमविवेकएवसंसारालं

बनमित्याह पंचभिः यावदिति संनिकर्षणंसंबंधः नन्वसंगस्यकुतःसंबंधः तत्राह अविवेकिनः अज्ञानकृतइत्यर्थः ननुस्वप्रकाशस्यकथमज्ञा नतःसंसारस्तत्राह अपार्थोऽपिकेवलंफलवान् फलंस्फूर्तिर्ननुतत्त्वतोऽस्तीत्यर्थः ॥ १२ ॥ नन्वसतोदेहादेःकुतःसंसारस्फूर्तिहेतुत्वमपितत्राह अर्थे हीति अस्यात्मनः ॥ १३ ॥ ननुकथंचिज्ज्ञानतोविषयस्फूर्तिर्जीवन्मुक्तस्यापिदुर्वारेत्यनिर्मोक्षप्रसंगःस्यात्तत्राह यथाहीति प्रस्वापःस्वप्नः बहूनन र्थान् बिभर्तिपुष्णातीतितथा ॥ १४ ॥